

Udgift til bygning

Et byggeregnskab fra Ribe

Af Marianne Johansen

Som en del af Ribe katedralskoles kompleks ligger et middelalderligt stenhus, som egentlig består af to sammenbyggede huse, der ved restaureringen 1912-13 blev dateret til perioden 1450-1550 (1). De har været en del af latinskolen, som lå her i hvert fald fra 1294 (2), og har sandsynligvis rummet det kollegium, som blev grundlagt i 1298 af biskop Christian (3). Til dette formål skænkede bispem en allerede stående stenhus i »Pukætoft«, hvor 20 fattige skoleelever kunne bo og få deres kost, og desuden gav han stiftelsen omfattende jordegods og afgifter, der skulle sikre kollegiets fortsatte beståen. Efterfølgende generationer af ripensere konsoliderede Puggård med yderligere gaver, men om institutionens indre forhold i middelalderen findes der kun få oplysninger.

Efterretninger fra reformationsårene tyder på, at Puggård i senmiddelalderen var inde i en lang nedgangsperiode. To gamle præster aflagde i 1542 vidnesbyrd om, hvordan forholdene havde været i huset, da de ved århundredeskiftet havde modtaget deres underhold der. Dengang var der ikke mere end 4 eller 5 elever, som fik deres kost i Puggård, i stedet for de 20 degne, som ifølge biskop Christians gavebrev skulle bo og spise i kollegiet. I mellemtiden var der sket det, at selve skolen var flyttet til hjørnet af Skolegade og Grydergade (4), og Puggård lå som et forfaldent kompleks, der ikke længere fungerede efter sit oprindelige

formål. Jordegodset blev administreret af Puggårds forstander, mester Gunde Lange, der nok nærmest har betragtet embedet som en indbringende forlening. Først da Gunde Lange døde i 1547, blev der økonomisk mulighed for at foretage omfattende ændringer. Hans efterfølger som forstander for Puggård blev magister Thomas Knudsen, sognepræst i Hygom, og en af reformationstidens betydelige mænd i Ribe. Han kom til at stå for en række forandringer, indtil kollegiet i 1554 blev lagt under hospitalet, hvor kollegierne senere blev bespist. »Naar Kuld i Næsen hui net, dog gik jeg glædelig, for bordet det stood bred, og Kakelovnen var med Varmer vel tilred«. Således mindedes Mads Pedersen Rostoch hospitalsbespisningen i klostret, da han omkring 1690 beskrev sin skoletid i Ribe og blandt byens bygninger priser »Det Puggårds Høye Huus«, der da var rektorbolig (5).

Fra Thomas Knudsens embedsperiode er bevaret nogle regnskaber, der ganske vist ikke er fuldstændige, men delvis dækker perioden 1547-53 (6). De består af 4 små hæfter, 10 × 14 cm, på henholdsvis 9, 19, 11 og 13 sider fra årene 1547, 1548, 1549 og 1552-53. Regnskaberne fra 1547 og 1549, der er aflattede samtidig og næsten udelukkende omhandler bygningerne, er givet her.

Regnskabet 1547 er ikke noget egentligt regnskab, men snarere en lageropgørelse over byggematerialer

Fig. 1. Puggårds høje og lave stenhuse inden restaurationen 1913-14. Foto Nationalmuseet.

fra et nedrevet hus, der skal genanvendes til reparationer. Regnskabet fra 1548 er dels en opgørelse over Puggårds indtægter i korn, fisk, smør, svin, gæsteri og indtægterne fra Henne, dels en kort oversigt over udgifterne samme år. Fra 1549 er kun bevaret udgifts-

regnskabet for byggearbejderne. Regnskabet fra 1552-53 er både et indtægtsregnskab, der opregner salget af naturalieindkomsterne, og et udgiftsregnskab. Da udgiftssiden er nok så spændende, vil jeg i det følgende give en oversigt over, hvad indtægterne i 1552-53 blev brugt til med enkelte sammenligninger fra 1548 regnskabet.

Langt det største beløb blev brugt til skoleelevernes

bespisning i hospitalet, hvis forstander hr. Niels modtog 340 mark, hvoraf de 85 blev betalt i smør og fisk. Dette er en forløber for den endelige ordning, hvorefter Puggård i 1554 blev lagt under hospitalsforstanderens administration. Når man sammenligner med regnskabet 1548, kan man se, at biskop Hans Tausen fik 432 mark for i næsten et år at have sørget for elevernes kost, så det kunne se ud som om, de 12 skoledrenge har fået en noget bedre forplejning hos biskoppen end senere hos hr. Niels.

En anden væsentlig udgift var lærerlønningerne på 135 mark til de 5 hørere, der blev udbetalt med 30 mark til jul og påske og 75 mark til Mikkels dag. Desuden havde lærerne fribolig, og netop i 1552 ofredes penge til reparation af lofterne i deres kamre. Måske har de også på dette tidspunkt (som vi kender det senere) fået deres kost på hospitalet, men selv med disse tilskud har lærerlønnen været beskeden, som det kan ses ved sammenligning med håndværkerlønninger, der omtales senere.

Den sidste af de store udgifter på årsregnskabet 1552-53 er 56 mark til Knud Jepsen for 6 fag hus, og mon ikke de 8 skilling til Hans Skriver for et skødebrev, er en udgift, der hænger sammen med denne erhvervelse.

Efter disse store poster opregnes en lang række mindre beløb til vidt forskellige formål. Der blev det år indkøbt bøger for 30 mark, nemlig 20 eksemplarer af »Torrentius« og 10 eksemplarer af »Composita verborum« (latinske lærebøger). Desuden gav man 5 skilling 1 album for et indbundet eksemplar af »Donat« til et fattigt barn, og en anden elev fik 1 mark til bøger. Stiftelsen støttede også gamle elever, som nu var ved fremmede universiteter, og der blev 2 gange sendt penge til Wittenberg, den ene gang 30 mark og den anden gang 9 mark.

Fig. 2. Vestgavlen på Puggård under istandsættelsen 1913-14. Foto: Nationalmuseet.

Selv om Puggård i årene forinden var blevet sat grundigt i stand, var der stadig udgifter til reparationer. Der blev indkøbt ler til at slå på lofterne i lærernes kamre, og 2 kvinder blev betalt for at udføre arbejdet. Der blev også lagt tag på skolens boder i »Skoven« for 11 mark, en snedker ordnede vinduer for 3 mark, og Ib Skolemester fik refunderet sit udlæg til reparation af gaden ud for Puggård.

Men Puggård var ikke alene et kollegium, den var også jordejer og arbejdsgiver. I 1552-53 blev der brugt 2 gange 3 mark til 1 tønne øl til mændene fra Lustrup. Det var lidt mere beskedent end i 1548, da man gav 13 mark til 103 måltider mad med øl, til de tjenere, der yder deres skyld (afgift). Der blev også udbetalt »tærepeng« (diæt) til Hans Tausen, for den tid han opholdt sig i Kolding, sandsynligvis i forbindelse med det kommissionsarbejde, der resulterede i en nyordning for Puggård i 1554.

Disse udgifter beløb sig sammen med nogle få udbetalinger til enkeltpersoner til 707 mark 8 skilling, dermed balancerede regnskabet og kunne afsluttes af revisorerne, der bestod af lensmanden, biskoppen, 2 medlemmer af kapitlet og byens 2 borgmestre. Under deres godkendelse står »dette 52 år var dette sidste år, mester Thames der oppebar Puggårds rente, hvilken siden blev lagt til hospitalet, at der skulle holdes 12 degne til kost af og gives 40 daler til lokaterne (lærerne)«.

Regnskabet, som dækker 1547, er lige som de øvrige ført af magister Thomas Knudsen, men er sandsynligvis først lavet i 1549. Det fremtræder som en lagerliste over materialer, der skal genanvendes til helt bestemte formål, og de samme reparationer optræder med håndværkerløn i regnskabet fra 1549. Dateringen 1547 skyldes sikkert, at det gamle hus i Puggård, som materialerne stammede fra, blev nedrevet dette år.

Om det nedrevne hus får vi at vide, at det var 6 fag langt og lå nord for de 2 sammenbyggede stenhuse, der står endnu. Vestsiden og den nordre gavl var af bindingsværk med lerklining, sydsiden var uden gavl, da bygningen var opført direkte op til stenet, og østsiden var af bindingsværk med udmurede felter (tavl). Desuden var der en lille skorsten på loftet.

Først opregnes omhyggeligt hvor meget tømmer,

der er fra det gamle hus, og hvad det skal bruges til. Der er mange forskellige betegnelser på træværket, og de er ikke alle til at gennemskue idag, især da de tilsyneladende ikke er brugt helt konsekvent. De sværere tømmerdele som sparrer (spær), bjælker, leier (vandret liggende tømmer: fod- eller tagrem) blev i mange tilfælde hugget op og brugt som mindre dele af skærværket (egentlig rumadskillelse men her benyttet om bindingsværk i almindelighed) som løsholter, stænger og lætter (lægter) eller i tagkonstruktion som hanebånd. Intet af det gamle træ gik til spilde; hr. Jens Persen fik en bjælke, hvis værdi blev trukket fra de penge, han havde tilgode hos skolen; mester Hans Tausens kone fik en sparre og en stang til et vævelad; og det tømmer som var så råddent, at det ikke kunne forarbejdes, blev brændt sammen med de spåner tømmeren huggede.

Også murstenene blev genanvendt, men da reparationerne på skorsten, vinduesåbninger og vægge var mange og omfattende, blev det nødvendigt at købe yderligere 1400 sten, foruden de 300, som Puggård fik af Oluf Pedersen, men hvor man måtte betale løn for at få dem hugget rene.

Den måde materialerne anvendtes på, fortæller os en del om de bygninger, som stod på grunden. Der blev i 1549 foretaget reparationer både på stenet, laden, svinestien og stalden, lavet trappe til kålgården og opsat både led og port. At stenet er det samme, som står endnu, kan vi se af beskrivelsen af gavlen mellem højstense og lavstense, for bygningen består af en mindre østdel på 2 etager, og det større enetages hus mod vest, som ifølge M. Mackeprang er lidt yngre.

Stenet trængte hårdt til udbedring. I vestenden var det revnet fra øverst til nederst, gavlen mellem de 2 huse måtte repareres både med bindingsværk og

murværk. I vestenden af det store stenhus blev der indskudt 5 fag spær, og østendens loft blev udbedret med leider og småbjælker over hanebåndene. Det var også i østgavlen, at kornvinden blev repareret. I kælderen var det nødvendigt at sætte stænger op til understøttelse af skorstenen.

Mod vest i stenhuset lå bruhuset (bryggerset) med 2 vinduer i gavlen, hvor murfelterne blev repareret. Maltkøllen (til tørring af korn inden brygning), som 2 tømrere byggede af gammelt træ på 2 dage, har nok stået i tilknytning til bryggerset. Desuden var der et køkken, med 4 gamle vinduer i en bué. Her blev der lagt gulv af gamle mursten og bygget om på ildstedet, også trappen på loftet over køkkenet blev repareret. I spisekammeret trængte bindingsværket til at blive udskiftet adskillige steder, og der blev ofret 1 mark til en lås.

Foruden meldgang (mellemgang) og framgul (forstue), hvortil der var trapper, nævnes 2 stuer. I kakkelfue (kakkelovnsstue) blev der repareret på bindingsværket og der må være blevet opsat en ny kakkelovn, for her nævnes indkøb af kakkलगryder (pottekakler), sand og ler til opmuringen. Det må være et andet rum, der flere gange omtales som stuen. Her blev både et vindue og en døråbning muret om, og selvfølgelig trængte også bindingsværket her til udbedring.

En lidt ejendommelig anvendelse af noget af det gamle tømmer var bygningen af en fangestok, som der i 1552 blev købt hasper og kramper til. Nogen helt lille konstruktion kan det ikke have været, eftersom det tog 5 mand 3 dage at lave den, vi skal nok snarere forestille os et fængselsrum end en gabestok.

De samlede udgifter til ombygningen i 1549 blev på ca. 104 mark, og når man tager i betragtning, hvor meget der blev genanvendt, virker det overraskende, at næsten halvdelen af beløbet gik til indkøb af materi-

aler til murerne (mursten, kakkलगryder, ler, sand og kørsel), mens de mange poster på kleinsmedarbejde (søm, dørband, låse o.s.v.) kun sneg sig op på ca. 11 mark.

For hvert udført arbejde, med angivelse af, hvor lang tid det tog, er opført et beløb til kosten, og hvis arbejdet havde været igang i 6 dage, drejede det sig ikke bare om måltiderne på arbejdsdagene, men også middagsmad om søndagen. Kosten på hverdage regnedes til 6 skilling pro persona, men om søndagen kun til 3 skilling.

Lønnen for 96 arbejdsdage blev knap 61 mark, men kun 22 mark 14 skilling og 2 album blev udbetalt, de resterende 36 mark 1 skilling optræder på regnskabet som kostpenge. Det blev en temmelig stor del af lønnen, som afregnedes på denne måde, for en murer fik 4 skilling samt kost om dagen, en tømrer 11 album, og en karl kun 2 skilling. Den dag Peder Tømmermand arbejdede med en medhjælp på egen kost, modtog han 1 mark og 2 kander øl, godt det dobbelte af hans normale indtjening. Desværre er udgifterne til reparationen af lærernes lofter i 1552 ikke så detaljerede, at man kan beregne de 2 kvinders dagsløn. En pudsig, men ganske ubetydelig post på lønregnskabet er 2 skilling 4 album til bartskæreren (her i sin egenskab af læge), der blev tilkaldt både til tømrerne og murerne.

Regnskabet her er interessant på flere måder, for det første er det et af de ældste bevarede danske bygningsregnskaber, og giver enestående oplysninger om priser og lønninger. Dernæst rummer det en tidlig omtale af begreber, som vi kender fra senere perioder, f.eks. framgulv og klinekoner. Endelig kan den udstrakte brug og grundige beskrivelse af genanvendte materialer mane til forsigtighed ved bygningsarkæologiske undersøgelser. Når de større tømmerdele er forarbejdet til mindre dele i bindingsværket, vil vi idag

ikke kunne se, at det er genanvendt træ, og en dendrokronologisk datering vil give meget usikre oplysninger om bygningens alder.

Teksten er gengivet bogstavret, dog er personnavne overalt skrevet med stort: u, v og w har samme lydværdi, og det samme gælder i, j og y.

Alle tal er skrevet som romertal, når et tal er gennemstreget betyder det, at der skal fratrækkes $\frac{1}{2}$ f.eks. $\text{j} = \frac{1}{2}$ og $\text{x} = 4 \frac{1}{2}$.

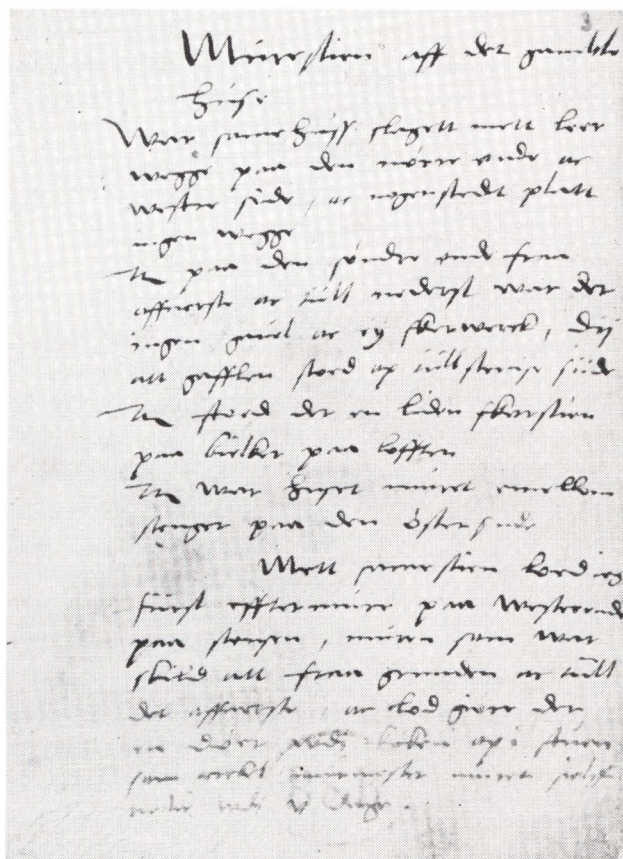

Fig. 3. Side 3 af regnskabet fra 1547. Rigsarkivet.

Møntsystemet er 1 daler à 3 mark, 1 mark à 16 skilling, 1 skilling à 3 album.

Alle forkortelser er opløst, og forkortelsen markeret med kursiv, undtagen tegnene for skilling: sk., album: alb: og danske: d:e.

Parentes angiver hul i teksten og markerer ulæselige bogstaver.

¹⁾, ²⁾ ... angiver tilføjelser i marginen. Her sat efter teksten.

¹⁾ Timmer aff det gamle huss
i Puggaardt som bleff nedbrøt
oc war vj fag huss

[p.1]

aff sparrer forbyggett
i Puggaardt
viij sparrer tiill viij stenger i
skerwerck om kackelstoffuen
Item xj løsholt
Item ij sparrer tiill ij stenger i stoffuen
oc v løsholt
Item j sparre tiill en stenge i
spiskamer
Item () mel timmer tiill en
fange stock

Bielcker smaa noeg ()
ij bielcker tiill ij dørs ()
stoffuen

[p.2]

Item j stuck leide aff en broden
bielcke i kackelstoffue
Item j bielck tiill leidtræ wnder
skerwerck i stoffuen
Item j bielck tiill leidtræ wder
skerwerck i kackelstoffue
Item j murleide
Item j forderffuet bielck esønder
skaaret tiill spisekamer leider
Item j bielck tiill en dørstenger
i spisekamer
Item iij smaa bielcker tiill hanbiel
ker i steense
Item j bielck tiill () stenger i meld
gang

Item nogen træer tiill telier wdj
stallen

Item j stenger wdj stallen wnder
bielcken

Murestien aff det gamble
huse

War same huss slagett mett leer
wegge paa den nørre ende oc
wester side, oc nogenstedt platt
ingen wegge

Item paa den sønder ende fraa
offuerste oc tiill nederst war der
ingen gael oc ey skerwerck, dij
att gafflen stoed op tiill steense siide

Item stoed der en liden skorstien
paa bielker paa lofften

Item war huset muret emellom
stenger paa den øster siide

Mett same stien loed ieg
siiest efftermure paa westerende
paa stensen, muren som war
skild att fraa grunden oc tiill
det offuerste, oc lod giøre der
en dør wdj køken op i stuen
som Terkel Murmester sielff
tredie wdj v dage

Item lod ieg ocsaa mure den
wester gael paa stensen emellom
stenger

Item den skerwerck oc gael
emellom den høystense oc laffue
stense

Item loed ieg efftermure v
store windtuer paa lofftet

Item et windue wdj stoffuen

Item nogle taffler wdj wester
gael wdj bruhusett

Item nogen taffe i Puggaards
lade

Item en offuensarne

Item køkengull

Item iiij løsholt

Item iiij smaa træer wed begge

ender offuerst

Item iiij løsholt tiill stenger

Item j aaest offuen i køllen,

Lætter saa mange som

gode ware kom tiil Puggards

lade

Fiele aff lofftet

dermet skød ieg v faglofft paa
den store stense emod den wester
ende

Item kom der nogle tiill skilness
i swinstien,

Item nogle tiill den sønderst
gael i laden

Item nogle tiill bencke

Leyder war alle for

raadnett att der inthet

kunde forarbedes aff dem

som timmermand skulle

sielff sige

Men hues gammelt raadet træ
der fendes brende ieg op mett
spaaner som timmermand hug
aff andett timmer

Windtuer

wdj køken sider iiij gamble

winduer wdj en boffue

Item ij winduer wdj wester

gael i bruhusett

Item v windeboffuer ere i Puggaadt

Item her Jens Persen j bielck som

bleff affregnet i de pendinge scholen

war hannem plictig

mester Hans Tausens hustru

j bielck, oc j stuck stenger tiill

en wæffuelde

Wdj den østerste stense

skerwerck paa loffttet

j bielck tiill en leyde

Item vj stenger

ix løsholt

iiij stycker smaa træer offuer han

bielck

[p.3]

[p.4]

[p.5]

[p.6]

[p.7]

Item j stenger tiill den kornwindte
 Wdj wester ende paa stensen
 v stenger, ij halff stenger
 vj løsholt, ij stycker træer
 offuen hanbielck

Tiill trapper
 ij stucker træe tiill en trappe
 paa loffen offuer køcken
 Item ij stycker træ tiill en trap paa
 framgul
 Item vj stycker træer tiill ij trapper
 i meldgang
 Item j trappe wdj kaalgaardt
 Item ij trapper tiill den swinsty
 Item iij stenger tiill wnderstøtte
 i kelderen, wnder skorstien
 Item iij stycker træer tiill et ley
 wed her Niels Greiffsgogens [?]
 wden leit i sig selff
 Gammel timmer tiill
 en maltkølle
 iij stycker leidtræer
 Item iij opstander
 Item ij gaelstenger
 Item ij side træer

²⁾ Wdg () tiil bygning
 viij daler giffuet her Chresten
³⁾ Mandø for j^miij^r mursteen
 tiill en skorste() skerwerck, kølle
 oc windtuer at mure effter
 Item Chresten Tim () mand, Jens
 Knudtsen oc Niels wdj vj dage att
 giøre skerwerck giffuet huer aff dem
 dagen xj alb: om dagen

fecit iij marc ij sk: d:e

⁴⁾ Item hiofte ieg same iij karle
 tiill kost wdj vj dage oc paa
 sanct Mikels dag tiill middags
 maltidt

vij marc v sk: d:e

Summa xxxv marc vij sk:

Item () eg Chresten Timmer
 mand, Jens Knudtsen oc Niels
 som hugge porten op wdj vj
 dage tiill løn huer xj alb:
 om dagen

iij marc ij sk: d:e
 Item holte ieg same iij karls
 kost wdj vj dage oc paa søn
 dag tiill middagskost

fecit vij marc v sk:
 Item ij sk: giffuet til barsker
 løn for vj karle
⁵⁾ Item Knudt Timmermand sielff
 fempte som giørde thend fange
 stock tiill løn wdj iij dage

iij marc v sk:
 x^o marc vj sk:

Item holte ieg Knudt Timmer
 mand sielff fembte tiill kost
 wdj iij dage – vj marc ij sk:
 Item Chresten Timmermand som
 giørde ij dørre oc ij trapper
 oc hengde same dørre giffuet
 tiill løn wdj ij dage

xiiij sk: ij alb:
 Item same Chrestens kost sielff
 anden wdj ij dage

ij marc
 Item gaff ieg Ancher i Grønergade
 ij marc iij sk: d:e for xiiij
 stycker bøgefiele tiill skerwerck
 i et spisekammer
 Item Chresten Timmermand sielff an
 den som grobte ock opsatte dem
 j dag – vij sk: j alb:

xj marc iij sk:
 Item same Chresten sielff anden
 tiill kost j dag – xij sk:

Item ij marc for vj stycker
 tørre dørfile
 Item gaff ieg Chresten Timmermand
 oc Jens Knudtsen som ophugge
 en maltkølle wdj iij dage

[p.2]

[p.8]

[p.1]

[p.3]

[p.4]

tiill løn – j marc vj sk:
 Item same karls kost wdj iij dage
 ij marc iiij sk:
 Item vij sk: for store søm tiill
 same kølle aff Hans Gerbrandsen
 Item Jens Twille iij sk: for
 smaa søm
 vij marc d:e
 Item viij sk: d:e for ij tørrefiele
 tiill same kølle
 Item vj sk: for smedsøm tiill
 att slaa stenger op mett i
 skerwerck
 Item ij sk: ij alb: for xxiiij søm
 Item ij sk: for xij søm
 Item ij marc ij sk: for j^cxxx
 dørresøm tiill porten oc j
 ma...
 Item viij sk: for porte jern att
 forbedre
 Item j marc d:e for j^c søm tiill
 logen oc tiill porten oc for
 ij dørbond att giøre om igen
 tiill logen
 iiij marc iiij sk: ij alb:
 Item xij sk: d:e for hasper oc
 krammer tiill den fange stock
 Item viij sk: for iiij klincker oc
 kroge tiill dørre
 Item xij sk: for j par dørbondt
 Item x sk: for ij dørbondt
 Item j marc d:e for j^c søm
 Tiill dørre
 Item viij sk: d:e for lx søm oc
 spiger
 Item j marc for et loes tiill
 spisekammer
 v marc ij sk:
 Item gaff ieg Jesper oc Thames
 murmestere tiill løn vdj vj
 dage som muret skorsteen ock
 skerwerck – iij marc
 Item kalckslaer xij sk:

[p.5]

[p.6]

[p.7]

Item en karl som tiente dem vdj
 same vj dage xij sk:
 Item same murmester sielff fierde
 tiill kost wdj vj dage
 ix marc
 Item same iiij karls kost middags
 kost en søndag
 xij sk:
 Item iiij alb: barskerløn
 tiill mure mester
 xiiij marc v sk: j alb:
 Item viij sk: giffuet Jesper oc
 Thames muremester tiill løn
 som efftermurede wintuer paa
 lofften j dag
 Item ij sk: en kalckslaer
 Item same iij karles kost j dag
 j marc ij sk:
 Item Nis Gerloffsen – ij marc
 for ix les leer att age
 tiill skorsteen skerwerck wintuer
⁶⁾ oc offen
 Item gaff ieg Peder Timmermand
 sielff anden som giør mig ett leed
 wed laden paa sin egen kost
 j marc d:e oc ij kander øll
 Item Hans Gerbrandsen iiij sk: d:e
 for jern tiill same leed
 ⁷⁾ + iiij marc iiij sk: +
 xv marc + j sk: j alb: +
⁸⁾ Item ij daler j ort for kac
 kelgryder oc arbedsløn
 Item v sk: j alb: for j leess
 klaabyler
 Item iiij alb: for j leess sandt
 Item holte ieg same karls
 kost som opsatte kackeloffen
 wdj ij dage oc søndag tiill
 middags kost – xv sk:
 Item iiij sk: j alb: for iij^c steen
 att lade ophugge som Oluf
 Pedersen unte mig
⁹⁾ Item iiij sk: for j nøgel oc laes att ferdige

[p.8]

[p.9]

tiill then dør paa loffen oc et loess i kelleren

Summa viij marc +j+ x sk:

j marc v sk:

Summa erogentum ij^c marc +ning iij sk:+

+j+j album +vd ij^xxl^w marc iiij sk: j alb:+

wdj daler

lxvij daler +iiij sk: j alb: + ij marc j sk: ij alb:

restant aff stedzmaal x +i+ij daler ij marc

Anno xlix *quinta feria* ante Lau

rentij in *presentia dominis* Super

intendentis et Capituli giordhe

Mester Thames regenskap aff

Puggards yndfestis som stodt

igien siste han giorde regenskab

Och tha ligneth hans udgiff

emodt hans yndteckt aff same

yndfesth, bleff scholen hannem

skyldig vj marc ij sk: ij alb: d:e

Item restant xij daler och ij marc d:e

aff *forskreuene* yndfest Sublevandis

per eundem +D+Magistrum Thomam

Fateor ego Johannes Tausen Super

attentis ita esse manu propria

ego Ioannes Maquardi protestor

Ego Joannes Vibergius interfui

huic computationis quod attestor

manu mea propria

Et ego Georgius Petri

interfui huic computationi

quod protestor manu propria

Ego Laurentius Nicolai protestor

manu propria ut supra

Ego Johannes Canuti pro

testor propria manu ut supra

¹⁾ xlvij

²⁾ 1549

³⁾ xxiiij marc

⁴⁾ For huers kost om dagen vj sk: oc iij formiddags kost om hellige dage

⁵⁾ Knudt fick iiij sk: om dage the iij huer xj alb: oc den fembte viij alb:

⁶⁾ mett egen vogn age xij less sand oc xiiij less mursteen fra Fiskergade

⁷⁾ hasp oc søm

⁸⁾ vj marc +xij+ oc xij sk:

⁹⁾ Hans Klein smedt

[p.10]

[p.11]

Noter

1. Puggårds ombygning 1912-13 er beskrevet af M. Mackeprang: Lidt om den gamle Puggård. Indbydelsesskrift til Afgangs- og Aarsprøverne ved Ribe Katedralskole, 1916.
2. Bebyggelsen i Puggårdsgade i middelalderen er behandlet af Ingrid Nielsen: Puggårdsgade i Ribe – en arkivalsk undersøgelse, Mark og Montre 1978.
3. For oplysninger om katedralskolens historie henvises til Bjørn Kornerup: Ribe Katedralskoles Historie, 1947.
4. Skolens bygninger efter flytningen er beskrevet af Mogens Bencard: Et middelalderligt bebyggelsesmønster, Arkitekturstudier tilegnet Hans Henrik Engqvist, 1979.
5. Den Gamle og Navn-Kundige Kiøbstæd Ribe Korteligen beskrevet af Mads Pedersen Rostoch, ved Mogens Bencard, 1967 s. 22 og 33.
6. Rigsarkivet, Ribe kapitel, Tillæg.